

2

**Suomen Rahapaja –konsernin
hallituksen toimintakertomus**

20

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristö

Suomen Rahapaja on viennillä mitattuna yksi maailman johtavista rahapajoista. Yhtiö valmistaa kolikoita ja kolikkoaihioita asiakkaidensa tilauksesta sekä tarjoaa niihin liittyviä palveluja. Suurin osa yhtiön tuotannosta menee vientiin. Tärkeimmät markkina-alueet vuonna 2020 olivat Aasia, Eurooppa ja Latinalainen Amerikka. Suomen osuus liikevaihdosta oli yksi (1) prosenttia. Asiakkaita ovat pääasiassa keskuspankit sekä rahapajat maailmanlaajuisesti.

Yhtiön liiketoiminta on suurimmaksi osaksi kertaluonteisille tai monivuotisille sopimuksille perustuvaa projektikauppaa. Suomen Rahapaja -konserniin kuuluvat Suomen Rahapaja Oy ja Mint of Finland GmbH sekä Fábrica Nacional de Moneda y Timbre-Real Casa de la Monedan (Espanjan rahapaja) kanssa puoliksi omistettu espanjalainen aihiovalmistaja Compañía Europea de Cospeles S.A. (CECO SA).

Kilpailu kansainvälisillä markkinoilla on kiristynyt alan merkittävän ylikapasiteetin vuoksi, mikä näkyy kovana hintakilpailuna. Suurin osa Euroopan maista on suljettu kilpailulta, mutta kehittyvissä maissa on kysyntää aihio- ja käyttörahatoimittajille.

Jatkuvasti lisääntyvä uusien erilaisten maksuvälineiden määrä on kasvattanut tarvetta tarkastella käteisen rahan tulevaisuutta maksuvälineenä. Toistaiseksi käteinen raha on säilyttänyt asemansa pienissä transaktioissa, joiden osuus on pysynyt merkittävänä maailmanlaajuisesti, vaikka Pohjoismaissa digitaalisten maksujen osuus pienmaksuista kasvaakin. COVID-19 pandemian vaikutus kysyntään lyhyellä aikavälillä on näkynyt tarjouspyyntöjen lykkäyksellä, pitkän ajan vaikutus on vielä epävarmaa. Kompensoidakseen tulevaa kysynnän vähentymistä yhtiö pyrkii aktiivisesti kehittämään uutta liiketoimintaa ja uusia liiketoimintamalleja.

Liikevaihto ja tulos

Konsernin liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla. Liikevaihto oli 57,2 M€ (2019: 56,8 M€). Liikevoitto ennen konserniliikearvon poistoa (EBITA) laski -3,2 M€:on (0,5 M€). Liiketulos oli -5,1 M€ tappiollinen eli -9,0 % liikevaihdosta (2019: -1,4 M€ eli -2,4 % liikevaihdosta). Konsernin tilikauden tulokseksi muodostui -5,1 M€ eli -8,9 % liikevaihdosta (2019: -1,6 M€ eli -2,8 % liikevaihdosta). Alempi kannattavuus johtui tuotevalikoimasta, käyttörahaliiketoiminnan alkuvuoden alhaisesta käyttöasteesta, panostuksista IT ympäristöön ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin, sekä COVID-19 aiheuttamista ylimääräisistä kustannuksista. Yhtiö teki myös säästötoimenpiteitä vähentääkseen alhaisemman käyttöasteen ja COVID-19 vaikutuksia.

Aihio liiketoiminta kasvoi selvästi vuodesta 2019, mutta suhteellinen kannattavuus heikkeni. Tähän vaikutti pandemian aiheuttamat haasteet, iso työkuroma sekä lisäpanostukset toimitusketjuun, jotka edesauttoivat pitämään asiakaslupaukset. Aihiotuotannon kapasiteetin käyttöaste oli hyvällä tasolla koko vuoden. Valmiiden ahioiden kysyntä loppuvuonna oli alhaisempi kuin alkuvuonna.

Käyttörahaliiketoiminta supistui huomattavasti vuodesta 2019 ja kannattavuus heikkeni. Käyttörahatuotannossa kapasiteetin käyttöaste oli ensimmäisellä vuosipuoliskolla alhainen, mutta parani toisella puoliskolla hyvän tilauskertymän takia. Käyttöasteen vaihtelu kuvastaa alan syklisyyttä, mikä johtuu keskuspankkien hankintasykleistä.

Juhlarahaliiketoiminnan liikevaihto aleni vuodesta 2019. Vuoden aikana lopetettiin keräilytuotteiden myynti verkkokaupassa ja Juhlarahaliiketoiminta on nyt sulautettu osaksi Käyttörahaliiketoimintaa.

Tase ja rahavirta

Konsernitaseen loppusumma tilikauden 2020 lopussa oli 71,5 M€ (2019: 50,6 M€). Likvidit varat vähenivät 0,9 M€ ja olivat vuoden lopussa 0,8 (1,7) M€. Lyhytaikaiset velat kohosivat 21,8 M€ ja olivat 36,6 (14,9) M€. Tähän vaikutti käyttöpääomaa sitova iso projekti, joka pääosin tuloutetaan tulevilla

tilikaudella. Sijoitettu pääoma oli tilikauden 2020 lopussa 51,6 M€ (2019: 41,4 M€) ja sijoitetun pääoman tuotto -11,1 (-3,1) prosenttia.

Varmistaakseen meneillään olevien asiakasprojektien käyttöpääomarahoitukseen, yhtiö sopi 17 M€ rahoituslimiitistä, 8 M€ limiitin sijaan.

Konsernin tilikauden 2020 liiketoiminnan rahavirta oli -9,9 M€ (2019: +4,6 M€). Investointien rahavirta oli -0,6 M€ (-1,4 M€) vuonna 2020 ja rahoituksen rahavirta oli +9,6 M€, kun se oli vuotta aiemmin -5,3 M€.

Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 36,5 (50,6) prosenttia. Oman pääoman tuotto oli -19,8 (-6,0) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin nettoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 0,9 M€ (2019: 1,5 M€). Merkittävimmät investoinnit tehtiin tuotannon laitteistoon Suomen ja Saksan yksikköihin.

Tunnuslukuja 2016-2020

Suomen Rahapaja -konserni	2020	2019	2018	2017	2016
Liikevaihto (1 000 €)	57 163	56 829	71 604	85 099	66 448
Liikevaihdon muutos %	0,6 %	-20,6 %	-15,9 %	28,1 %	-24,6 %
Liikevoitto (1 000 €)	-5 142	-1 383	1 414	-1 793	-1 755
Liikevoitto %	-9,0 %	-2,4 %	2,0 %	-2,1 %	-2,6 %
Oman pääoman tuotto %	-19,8 %	-6,0 %	4,1 %	-8,6 %	-7,6 %
Sij. pääoman tuotto %	-11,1 %	-3,1 %	2,9 %	-3,8 %	-3,2 %
Omavaraisuusaste %	36,5 %	50,6 %	46,8 %	44,2 %	44,1 %
Henkilöstö keskim.	174	162	166	174	191
Suomen Rahapaja Oy	2020	2019	2018	2017	2016
Liikevaihto (1 000 €)	38 036	42 210	54 576	66 824	40 752
Liikevaihdon muutos %	-9,9 %	-22,7 %	-18,3 %	64,0 %	-16,6 %
Liikevoitto (1 000 €)	-1 609	977	2 851	-552	-1 167
Liikevoitto %	-4,2 %	2,3 %	5,2 %	-0,8 %	-2,9 %
Oman pääoman tuotto %	-45,3 %	2,0 %	6,6 %	-1,4 %	-2,8 %
Sij. pääoman tuotto %	-3,2 %	1,1 %	4,2 %	-1,3 %	-2,0 %
Omavaraisuusaste %	38,0 %	68,1 %	61,9 %	61,1 %	58,7 %
Henkilöstö keskim.	53	54	56	62	65

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 174 henkilöä (2019: 162 henkilöä), joista 53 (2019: 54) työskenteli Suomessa. Vuoden lopussa konsernin palveluksessa oli 174 henkilöä (2019: 159). Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat kertomusvuonna 7,8 M€ (2019: 7,5 M€).

Johdon palkitseminen

Hallitukselle maksettiin vuonna 2020 palkkioita 136.440 € (2019: 145 T€). Toimitusjohtajalle maksettiin kiinteää palkkaa kertomusvuonna 204.000 € ja johtoryhmälle 621.973 €. Tilinpäätökseen sisältyy toimitusjohtajalle maksettavia tavoitepalkkioita 18.360 € ja johtoryhmälle maksettavia tavoitepalkkioita 22.418 €. Yhtiöllä ei ole käytössä pitkän aikavälin kannustinohjelmaa. Toimitusjohtajalla ja johtoryhmän suomalaisilla jäsenillä ei ole lisäeläkkeitä. Johtoryhmään vuonna 2020 kuuluneella Saksan tytäryhtiön toimitusjohtajalla on paikallisen markkinakäytännön mukainen maksuperusteinen lisäeläke.

Organisaatio

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jonne Hankimaa. Yhtiön johtoryhmään kuuluivat Myynti- ja markkinointijohtaja Sirpa Kuusirati, Talousjohtaja Patrik Sjöblom, Henkilöstö- ja lakiasianjohtaja Minna Toiviainen, Vantaan tehdaspäällikkö Pekka Myllymäki, Halsbrücken tehdaspäällikkö Dirk Höhne sekä syyskuuhun asti Viestintäjohtaja Henna Karjalainen.

Riskienhallinta

Suomen Rahapajan riskit liittyvät sekä liiketoimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin että yhtiön operatiiviseen toimintaan.

Metallien hintojen vaihtelut altistavat yhtiön riskeille, jotka liittyvät tarjousten hinnoitteluun. Tätä riskiä pyritään vähentämään neuvottelemalla metallitoimittajien kanssa projekteille mahdollisimman varhain kiinteät hinnat, sekä myyntisopimuksiin hinnantarkistusklauusulit, jotka minimoivat hintamuutoksiin liittyvät riskit.

Suomen Rahapaja on riippuvainen materiaalitoimittajiensa toimintavarmuudesta. Riskin pienentämiseksi merkittävimmät toimittajat arvioidaan säännöllisin välein. Lisäksi on tärkeää kyetä tunnistamaan kunkin projektin osalta kriittisimmät materiaalit sekä toimittajat ja mukauttamaan oma toiminta vaatimusten mukaiseksi.

Valuuttariskejä minimoidaan suojaamalla kaikki merkittävät valuuttamääräiset erät.

Operatiiviset riskit liittyvät mahdollisiin prosessi- ja laatuongelmiin ja koneiden tai järjestelmien toimintahäiriöihin, jotka puolestaan voivat johtaa toimitusten viivästymisiin ja ennakoimattomiin kustannuksiin. Lisäksi operatiivisiin riskeihin on laskettava kysyntä- ja asiakasriskit. Kysyntäriskeillä tarkoitetaan kysynnän vaihtelua sekä yhtiön eri markkina-alueisiin liittyviä taloudellisia, poliittisia ja operatiivisia riskejä. Asiakasriskeillä viitataan käyttörahoissa ja aihioissa yksittäisten merkittävien asiakkaiden ostokäyttäytymisen muutoksiin sekä toiminnan. Maailmanlaajuinen ylikapasiteetti sekä toimijoiden erilaiset lähtökohdat tekevät liiketoimintakentästä haastavan.

Vakuutuksilla pyritään rakentamaan kattava ja kustannustehokas vakuutusuoja.

COVID-19 pandemia lisäsi toimintaympäristön riskejä, esim. toimittajien toimitusvarmuus heikkeni ja asiakkaiden maksujen prosessointi kestää pidempään. Näillä oli vaikutus yhtiön omaan toimitusvarmuuteen ja likviditeettiin. Ennakoivalla toiminnalla ja sopimusten force majeure -ehtojen kautta, pystyttiin pienentämään näiden vaikutusta toimintaan.

Yhtiökokouksen päätökset

Suomen Rahapajan varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 31.3.2020. Kokouksessa vahvistettiin vuoden 2019 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 1.1. – 31.12.2019.

Hallituksen jäseniksi valittiin Kaisa Vikkula, Päivi Nerg, Petri Vihervuori, Pekka Leskinen ja Ari Viinikkala. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Kaisa Vikkula ja varapuheenjohtajaksi Pekka Leskinen. Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö EY.

Hallituksen puheenjohtajan palkkioksi vahvistettiin 2.800 € kuukaudessa, varapuheenjohtajan palkkioksi 1.970 € kuukaudessa ja jäsenille 1.400 € kuukaudessa. Kokouspalkkiona maksetaan jokaiselle jäsenelle lisäksi 600 € hallituksen kokoukselta, jossa on ollut läsnä. Lisäksi vahvistettiin,

että tarkastusvaliokunnan sekä mahdollisesti perustettavien hallituksen valiokuntien jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 600 € valiokunnan kokoukselta, jossa on ollut läsnä. Hallitus kokoontui vuoden 2020 aikana yhdeksän kertaa ja piti lisäksi kaksi sähköpostikokousta.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Ari Viinikkala ja jäseneksi Kaisa Vikkula. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa vuoden aikana.

COVID-19 tilanteen takia on sekä hallitus- että tarkastusvaliokuntakokouksiin on voinut osallistua myös etänä, Teams yhteyden kautta.

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma 31.12.2020 oli 5.000.000 euroa. Yhtiöllä on 16 000 kappaletta osakkeita, joista jokainen oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Suomen valtion omistusosuus oli vuoden 2020 lopussa 100 prosenttia.

Markkina- ja liiketoimintanäkymät 2021

Alalla kilpailu on kovaa ja katteet hyvin alhaisia. Kansainvälisille markkinoille on erityisesti aiholiiketoimintaan tullut mukaan uusia toimijoita, mikä lisää kilpailua entisestään. Aihiomarkkinoilla on yhtäällä ylikapasiteettia, mutta toisaalla samaan aikaan valtaosa toimittajista ei ole kyennyt optimoimaan tuotantoprosessejaan vastaamaan kysynnän huippuihin ja kärsii kysyntäpiikkien aiheuttamista pullonkauloista tuotannossaan.

Johtuen vuoden 2020 hyvästä tilauskertymästä, näkymät vuodelle 2021 ovat hyvät, ja tuloksen odotetaan paranevan ja kääntyvän positiiviseksi.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Ei merkittäviä tilikauden jälkeisiä tapahtumia.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Suomen Rahapaja Oy:n hallitus ehdottaa, että yhtiö ei jaa osinkoa ja että tappio -16.000.486,46 euroa siirretään kertyneet voittovarot tilille.

Yhtiökokous

Suomen Rahapajan yhtiökokous pidetään keskiviikkona 21.4.2021 klo 12:30 Suomen Rahapaja Oy:n tiloissa osoitteessa Suokallionkuja 4, 01740 Vantaa, osallistumismahdollisuus on lisäksi etäyhteyden välityksellä.

Vantaalla 18. maaliskuuta 2021
Suomen Rahapaja Oy:n hallitus